

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA CELJE

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** policijska postaja (v nadaljevanju: PP)
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju.¹
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** PP ima (še vedno) tri prostore za pridržanje² - v času obiska DPM ni bilo nobene pridržane osebe.

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen in opravljen dne 4. 8. 2016.**³
- ▶ **Skupina za obisk:** en predstavnik Varuha (svetovalec Varuha) ter en predstavnik pogodbene nevladne organizacije (SKUP – Skupnost privatnih zavodov).
- ▶ **Vsebina obiska:** sprejela sta nas komandir in pomočnik komandirja, s katerima smo opravili pregled prostorov PP, pregled dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov pridržanja in opravili zaključni pogovor.

¹ V letu 2016 (v času od 1. 1. 2016 pa do 30. 6. 2016) so policisti te PP odredili 108 pridržanj (skupaj – tudi za druge PP – pa so izvedli 112 pridržanj).

² Prostora, označena s številko 1 in 2 sta namenjena za izvedbo daljšega pridržanja (do 48 ur) po ene osebe, prostor, označen s številko 3, pa je namenjen izvedbi krajšega pridržanja (do 12 ur) dveh oseb. V vseh prostorih je nameščen delujoč videonadzorni sistem in govorna naprava, kar je vidno označeno z nalepko, videonadzor pridržane osebe pa je ustrezen, saj ne pokriva sanitarnega dela (preverjeno v času obiska).

³ Prejšnji obisk te PP je bil opravljen 14. 2. 2013.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo poslano na Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ) 30. 8. 2016, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo prejeli 4. 10. 2016, torej 35. dan po odpremi.

DPM: že med obiskom smo predlagali, da se poskrbi za ustrezno pritrditev vodnih armatur v prostorih, označenih s številko 1 in 2, namenjenih za daljše pridržanje, zaradi česar smo izrazili pričakovanje, da je bila ta napaka že odpravljena. Hkrati smo tudi predlagali, da PP v prihodnje poskrbi za redno preverjanje pritrdjenosti vodnih armatur.⁴

DPM: ponovno smo predlagali, da se ena vzmetnica iz prostora za krajša pridržanja, označenim s št. 3, odstrani.⁵ Prav tako smo predlagali, da se v okviru adaptacijskih del preuči možnost namestitve umivalnika v ta prostor.⁶

DPM: že iz higienskih razlogov smo predlagali, da se pridržani osebi, tudi ob krajšanih pridržanjih ob namestitvi v prostor za pridržanje izroči rjuha (npr. za enkratno uporabo), razen če za to ne obstajajo drugi utemeljeni razlogi.⁷

DPM: ponovno smo predlagali, da se v okviru adaptacijskih del preuči možnost namestitve videonadzora v hodniku in manjši pisarni pred prostori za pridržanje.⁸

DPM: predlagamo, da se težava s črno plesnijo v manjši pisarni za sprejem

MNZ: sporočamo, da so v prostorih za pridržanje št. 1 in 2 poskrbeli za pritrditev obeh armatur.

MNZ: sporočamo, da bo v sklopu adaptacijskih del preučena možnost namestitve umivalnika tudi v prostor št. 3, iz navedenega prostora pa bodo umaknili eno vzmetnico.

MNZ: sporočamo, da bodo pridržanim osebam v nočnem času tudi v primeru krajših pridržanj izročali rjuhe (izjema so primeri, ko obstajajo okoliščine, ki kažejo na nevarnost samo poškodovanja pridržane osebe (npr. oseba grozi s samomorom).

MNZ: sporočamo, da bosta hodnik in pisarna opremljena z videonadzornim sistemom, če bo mogoča nadgradnja na obstoječi sistem in bodo v ta namen zagotovljena finančna sredstva.

MNZ: sporočamo, da težava s plesnijo na steni manjše pisarne pred prostori za

⁴ Prostora za daljša pridržanja sta bila opremljena enako, in sicer z lesenim ležiščem, vzmetnico, rjuho, vzglavnikom, odejo, leseno mizo in stolom (pritrdjenima v tla), umivalnikom s tekočo vodo, WC školjko ter toaletnim papirjem. Ob obisku smo opazili, da tako v prostoru št. 1 kot prostoru št. 2 vodna armatura na umivalniku ni pritrjena oziroma jo je bilo mogoče brez večjega napora premakniti.

⁵ Prostor za krajša pridržanja je bil v času našega obiska opremljen s tremi lesenimi ležišči, tremi vzmetnicami, dvema odejama, WC-jem na počep in toaletnim papirjem. Ker je prostor po besedah komandirja in pomočnika komandirja namenjen pridržanju zgolj dveh oseb, v prostoru pa so bile tri vzmetnice.

⁶ V tem prostoru tudi ni nameščenega umivalnika s tekočo vodo, kar policisti rešujejo tako, da pridržani osebi, na njeno zahtevo izročijo vodo v plastenki (0,5 litra), kar evidentirajo v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek«.

⁷ Ob obisku nam je bilo tudi pojasnjeno, da v primeru krajšega pridržanja, oseba ne dobi rjuhe, dobi pa vzglavnik, če gre za izvedbo pridržanja preko noči.

⁸ Sprejem pridržanih oseb se opravi v hodniku pred prostori za pridržanje oziroma na koncu omenjenega hodnika v manjši pisarni. Tako hodnik kot manjša pisarna še vedno nista video nadzorovana, čeprav je DPM ureditev njunega videonadzora že predlagal v prejšnjem poročilu. DPM ponovno poudarja, da takšna ureditev predstavlja pomanjkljivost, saj morebitnih navedb pridržanih ali zadržanih oseb o neprimernem ravnanju uradnih oseb z njimi ni mogoče preveriti. Predlagamo, da se proučijo možnosti odprave te pomanjkljivosti, saj je tudi Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja ob obiskih v Sloveniji že pozval, da se sprejmejo ukrepi, s katerimi se bo zagotovilo, da bo mogoče navedbe posameznikov o neprimernem ravnanju uradnih oseb preveriti.

pridržanih oseb poskuša čim prej sanirati, saj je njen pojav neposredno ogrožajoč ne le za zdravje pridržane osebe, temveč tudi zaposlenih policistov, ki se skupaj z njo nahajajo v tem prostoru med izvedbo postopka.⁹

DPM: predlagamo, da se vzpostavi evidenca rokov uporabnosti suhih obrokov oziroma, da se tiste hladne obroke, ki jim rok uporabe preteče takoj odstrani iz omare.¹⁰

DPM: predlagamo, da se hodnik opremi z dodatno omaro, ki bo namenjena izključno hrambi zaseženih predmetov, le-te pa bo mogoče ločeno shranjevati in jih ustrezno zavarovati z zaklepanjem.¹¹

DPM: predlagamo, da se prostora (»soba št. 017 in št. 016«) za razgovore enotno označita (npr. govorilnica 1 in govorilnica 2).

Prav tako predlagamo, da se v okviru adaptacijskih del preuči možnost namestitve videonadzora v oba prostora za razgovore (»soba št. 016 in št. 017«).¹²

Predlagali smo tudi, da se v okviru adaptacijskih del stene prostorov za razgovore (»soba št. 016 in 017«) prepleska.¹³

pridržanje še ni bila odpravljena. Ugotovljeno je bilo, da je do nastanka plesni prišlo zaradi slabe izolacije zunanega temelja in vdora vlage, dokončna rešitev pa je povezana z zahtevno in drago sanacijo. Začasno bodo težavo poskušali odpraviti z uničevalcem plesni.

MNZ: sporočamo, da so suhi obrok tipa C3 s pretečenim rokom uporabe iz uporabe umaknili. Vzpostavili so razvid s podatki o veljavnosti roka uporabe obrokov, ki bo omogočal lažji nadzor nad suhimi obroki.

MNZ: sporočamo, da bodo v hodnik pred prostori za pridržanje namestili omaro namenjeno izključno hrambi zaseženih predmetov.

MNZ: sporočamo, da bodo obe govorilnici in prostor za razgovore z odvetnikom bodo ustrezno označili. Če bo obstoječi sistem dopuščal namestitve video-nadzornega sistema in bodo za to zagotovljena ustrezna finančna sredstva, se bodo navedeni prostori opremili z video-nadzornimi kamerami. Poskrbeli bodo tudi za pleskanje govorilnic.

⁹ Manjša pisarna, na koncu hodnika pred prostori za pridržanje, je opremljena z mizo, stolom, umivalnikom s tekočo vodo, telefonom z neposredno zunanjo linijo, napolnjeno omarico prve pomoči, modrim plakatoma MNZ o pravicah pridržane osebe, dodatnim toaletnim papirjem ter seznamom odvetnikov, datiranim na 29. 7. 2016. V času obiska je DPM opazil, da je stena nad umivalnikom močno plesniva, pri čemer je plesen omenjeni prostor napolnjevala z zatohlim vonjem. Komandir in pomočnik komandirja sta pojasnila, da so na pojav plesni že opozorili, njen izvor pa so pripisali težavam s sanitarijami v višjem nadstropju.

¹⁰ Hodnik je bil opremljen z gasilnim aparatom, dvema modrima plakatoma MNZ o pravicah pridržane osebe, manjšo mizo ter več omarami. V prvi omari so bili suhi obroki, in sicer tipa A1, A3, B3, C1 in C3. Z izjemo enega paketa hladnega obroka tipa C3 (datiranega na 21. 7. 2016), so imeli preostali paketi ustrezen rok uporabe.

¹¹ Glede hrambe zaseženih predmetov pridržani osebi sta komandir in pomočnik komandirja pojasnila, da se predmeti, ki se pridržani osebi zasežejo, hranijo v omari, postavljeni v prostoru dežurnega policista.

¹² Prostora sta preko zamreženih oken naravno osvetljena, opremljena pa sta enako, in sicer z mizo, štirimi stoli ter modrim plakatoma MNZ o pravicah pridržane osebe. Prostora nista video nadzorovana in ne glede na to, da PP razpolaga s staro opremo za avdio-video snemanje zaslišanj, odsotnost videonadzora v obeh prostorih po oceni DPM predstavlja pomanjkljivost, saj morebitnih navedb pridržanih ali zadržanih oseb o neprimernem ravnanju uradnih oseb z njimi ni mogoče preveriti. Predlagamo, da se proučijo možnosti odprave te pomanjkljivosti, saj je tudi Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja ob obiskih v Sloveniji že pozval, da se sprejmejo ukrepi, s katerimi se bo zagotovilo, da bo mogoče navedbe posameznikov o neprimernem ravnanju uradnih oseb preveriti.

¹³ Ob pregledu prostorov za razgovore je bilo tudi ugotovljeno, da so umazane stene.

DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti namestitve nabiralnika za anonimno oddajanje pripomb in pohval pred vhodom na PP oziroma Policijsko upravo Celje.¹⁴

DPM: predlagamo, da se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne obrazce.¹⁵

Predlagamo tudi, da se policiste opozori na natančno in enotno navajanje podatkov (ur opravil) v obrazce, potrebne za izvedbo pridržanj.¹⁶

Predlagamo, da se policiste opozori na spremljanje zamenjave uradnih obrazcev in s tem povezano uporabo veljavnih (novih) obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj ter vnašanje pravih podatkov (ur ali datumov) postopka s pridržano osebo.¹⁷

Predlagamo, da se policiste (predvsem dežurne policiste) opozori, da je v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« treba navesti podatke, v katerem prostoru na PP je bila pridržana oseba dejansko pridržana.¹⁸

MNZ: ocenjujemo, da prestavitev nabiralnika za anonimno oddajanje pripomb in pohval pred vhod policijske uprave ne bo povečalo anonimnosti, saj je vhod video nadzorovan.

MNZ: sporočamo, da so bili policisti opozorjeni na doslednost in natančnost pri izpolnjevanju uradnih dokumentov, še posebej na pravilno označevanje popravkov, dosledno evidentiranje vseh opravil s pridržano osebo, uporaba veljavnih obrazcev, evidentiranje številke prostora, v katerem je bila oseba pridržana in enotno navajanje podatkov v vseh obrazcih za pridržanje.

¹⁴ Nabiralnik za anonimno oddajanje pripomb in pohval se ustrezno označen nahaja pred prostorom dežurnega policista, s čimer pa ni dosežen njegov namen anonimizacije pripominjevalcev.

¹⁵ Pri pregledu pridržanja (8. do 9. 7. 2016 začetek postopka ob 23.50 uri, pridržanje odredeno med 23.55 do 10.25 ure, na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) ugotovljeno, da je bila v obrazcu »Sklep o pridržanju« v delu »Policijski postopek se je začel ___ dne ob ___« popravljena ura začetka postopka, pri čemer ni evidentirano, kdo je popravek opravil.

¹⁶ V istem primeru je bilo nadalje ugotovljeno, da je v obrazcu »Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani/zadržani osebi« navedeno, da so ji bili predmeti zaseženi 9. 7. 2016 ob 00.40 uri, čeprav je v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« v četrti vrstici rubrike »opravila med pridržanjem/zadržanjem« navedeno, da so bili pridržani osebi predmeti zaseženi 10. 7. 2016 ob 00.50 uri,

¹⁷ Pri pregledu pridržanja (7. 4. 2016 začetek postopka ob 7.30 uri in pridržanje odredeno med 10.00 do 16.51 ure, na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da je bil pridržani osebi 7. 4. 2016 ob 11.00 uri najprej ročen obrazec »Uradni zaznamek o odvzemu prostosti in pridržanju«, za katerega je bilo ugotovljeno, da gre za star obrazec (vsebuje samo šest pravic). Nadalje je bilo ugotovljeno, da je bil pridržani osebi 7. 4. 2016 ob 12.20 uri vročen še obrazec »Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju«, ki pa je bil izpolnjen na (v času pridržanja) veljavnem obrazcu (vseboval vse pravice pridržani osebi). Je pa bilo na slednjem obrazcu ugotovljeno, da je na pravi strani pod »glavo obrazca« v rubriki »Datum« bil naveden napačni datum, in sicer 25. 1. 2016, čeprav bi moral biti naveden datum 7. 4. 2016.

¹⁸ V istem primeru je bilo s pregledom obrazca »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« ugotovljeno, da v delu obrazca »opravila med pridržanjem/zadržanjem« ni navedeno, kje oziroma v katerem prostoru na PP se je pridržanja oseba nahajala v času pridržanja.